

ประสบการณ์และข้อคิดของการทำเหมืองแร่ถ่านหินในประเทศอินโดนีเซีย

โดย นายวศิน แต่งแก้ว
วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2556

ประสบการณ์และข้อคิดของการทำเหมืองแร่ถ่านหินในประเทศไทยอินโดนีเซีย

หัวข้อการบรรยาย

- สภาพทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจ
- ทรัพยากรแหล่งแร่
- อุตสาหกรรมเหมืองถ่านหิน
- ประเภทประทานบัตรการทำเหมืองถ่านหิน
- กระบวนการทำเหมืองและขนส่งถ่านหิน
- ประเภทธุรกิจที่น่าสนใจสำหรับผู้ประกอบการรายเล็ก
- อุปสรรคและโอกาสในการลงทุน
- ประเด็นความเสี่ยงที่พึงระวัง

สภาพทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจ

ข้อมูลเปรียบเทียบทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจ

	ประเทศไทย	ประเทศอินโดนีเซีย
ขนาดเนื้อที่	500,000 ตารางกิโลเมตร	2,000,000 ตารางกิโลเมตร
จำนวนประชากร	65 ล้านคน	240 ล้านคน
GDP	11 ล้านล้านบาท	26 ล้านล้านบาท
GDP ต่อหัวประชากร	170,000 บาท	108,000 บาท
ระบอบการบริหารราชการ	77 จังหวัด	34 จังหวัด
ค่าแรงขั้นต่ำ	270-300 บาทต่อวัน	150-240 บาทต่อวัน
ราคาน้ำมันดีเซล	30 บาทต่อลิตร (รัฐอุดหนุน)	40 บาทต่อลิตร (รัฐไม่อุดหนุน)
อัตราเงินเฟ้อ	3-5 %	4-11 %
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	6 %	8 %
อัตราแลกเปลี่ยนเงิน	1 บาท	300 รูเปียห์

ทรัพยากรแหล่งแร่ในประเทศอินโดนีเซีย

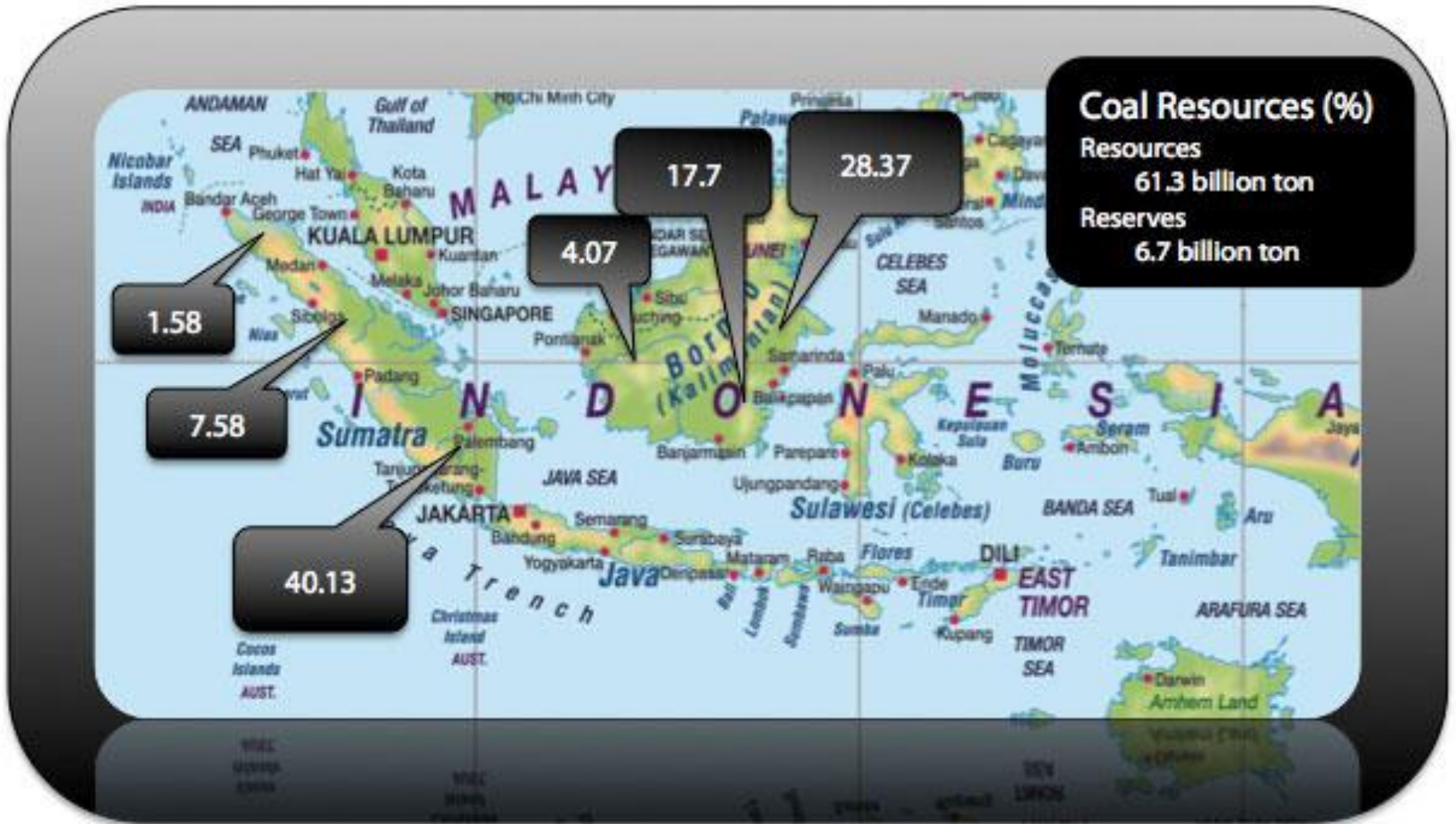
ประเภทแร่

- 1) โลหะมีค่า (ทองคำ เงิน แพลทตินั่ม)
- 2) โลหะพื้นฐาน (ตะกั่ว ทองแดง สังกะสี)
- 3) แร่เหล็ก และแร่โลหะในกลุ่มเหล็ก
- 4) แร่หายาก (Rare Earths)
- 5) แร่อุตสาหกรรมและ รัตนชาติ
- 6) ถ่านหิน

ประเด็นพิจารณาในการลงทุน

- ใช้เงินลงทุนสูงในการสำรวจและผลิต ต้องมีผู้ร่วมทุนที่มีเทคโนโลยี และต้องพึ่งโรงถลุงในประเทศเท่านั้น (ห้ามส่งออกสินแร่)
- ยังมีการสำรวจน้อย โอกาสพบแหล่งแร่ขนาดกลางและเล็กมีมาก เงินลงทุนและเทคโนโลยีไม่สูงมากนัก แต่ต้องตรวจสอบข้อกำหนด
- มีศักยภาพสูงและผู้ลงทุนไทยมีประสบการณ์
- เปิดกว้างต่อนักลงทุนในหลากหลายธุรกิจ

ทรัพยากรแหล่งแร่ถ่านหินในประเทศอินโดนีเซีย

สถิติการผลิต การใช้ และการส่งออกถ่านหิน

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Production	194	217	240	256	275	353	383	400 ¹
Export	144	163	191	198	208	272	304	
Domestic	49	61	49	56	67	80	79	

in million tonnes

¹ indicates a forecast of the Indonesian Coal Mining Association

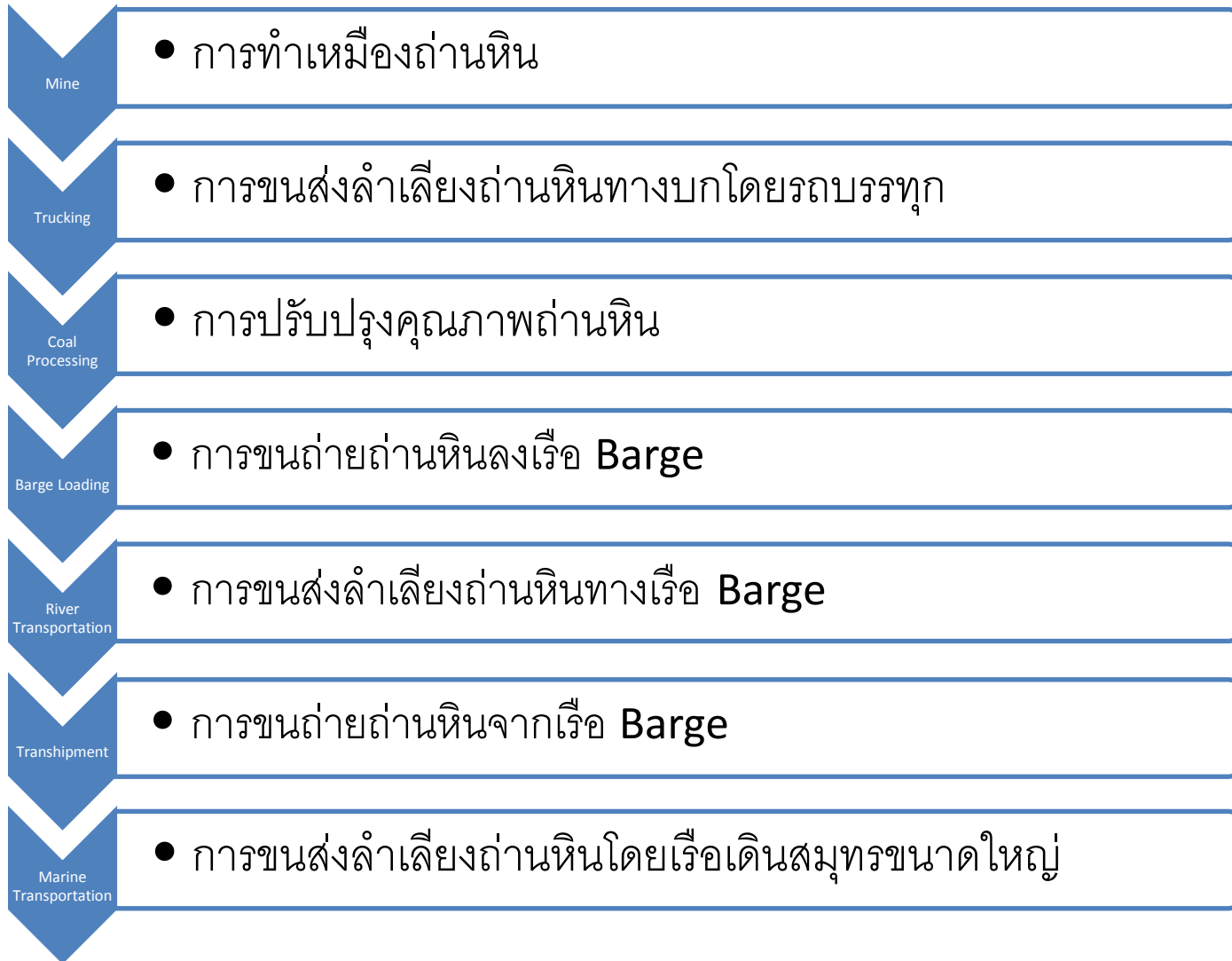
Source: Ministry of Energy and Mineral Resources

ประเภทของประทานบัตรการทำเหมืองถ่านหินในประเทศไทย อินโดนีเซีย

	1967-2009			2009-ปัจจุบัน
	CCoW	KP	KUD	IUP
ขนาดเนื้อที่ (เฮกตาร์)	ชั้นการสำรวจไม่เกิน 250,000 ชั้นการผลิตไม่เกิน 100,000	ชั้นการสำรวจไม่เกิน 5,000 ชั้นการผลิตไม่เกิน 1,000	200	ชั้นการสำรวจไม่เกิน 25,000 ชั้นการผลิตไม่เกิน 15,000
การลงทุนจากต่างชาติ	ได้	ไม่ได้	ไม่ได้	ได้
ผลประโยชน์ตอบแทนรัฐ	13.5 % ของผลผลิตถ่าน	3-7 %		10 % ของราคาขายถ่านหิน
อายุใบอนุญาต	ชั้นการสำรวจ ไม่เกิน 7 ปี ชั้นการผลิต ไม่เกิน 30 ปี +10+10	ชั้นการสำรวจ ไม่เกิน 3 ปี ชั้นการผลิต ไม่เกิน 30 ปี +10+10		ชั้นการสำรวจ ไม่เกิน 7 ปี ชั้นการผลิต ไม่เกิน 20 ปี +10+10
การลดสัดส่วนการถือหุ้น ในบริษัทที่จดทะเบียนเป็น บริษัทของต่างชาติ หลังจากเริ่มเข้าสู่การผลิต	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ปีที่ 6 เหลือไม่เกิน 80 % ปีที่ 7 เหลือไม่เกิน 70 % ปีที่ 8 เหลือไม่เกิน 63 % ปีที่ 9 เหลือไม่เกิน 56 % ปีที่ 10 เหลือไม่เกิน 49 %

ควรตรวจสอบสถานภาพของ IUP ว่าอยู่ใน Clean & Clear List หรือไม่ก่อนตัดสินใจเข้าลงทุน

กระบวนการผลิตและการขนส่งถ่านหินในประเทศอินโดนีเซีย

ประเภทธุรกิจที่น่าสนใจสำหรับผู้ประกอบการรายเล็ก

- ลงทุนทางตรงในเหมืองถ่านหินโดยการเข้าซื้อหุ้นในบริษัทที่เป็นผู้ถือประทานบัตร
- ลงทุนทำเหมืองผ่านช่องทางกาารเป็นผู้เช่าช่วงทำเหมืองกับบริษัทผู้ถือประทานบัตร
- ทำสัญญาลงทุนร่วมกับบริษัทผู้ถือประทานบัตร โดยรับผลตอบแทนเป็นถ่านหินที่จะผลิต
- ทำธุรกิจซื้อ-ขายถ่านหินกับบริษัทผู้ผลิตรายใหญ่
- ทำธุรกิจซื้อ-ขายถ่านหินกับบริษัทผู้ผลิตรายย่อย
- ลงทุนก่อสร้างท่าเรือเพื่อบริการขนถ่ายถ่านหินให้แก่กลุ่มผู้ถือประทานบัตร
- ลงทุนก่อสร้างโรงพัฒนาคุณภาพถ่านหิน (Coal washing plant)
- ทำธุรกิจผู้รับเหมามาทำเหมือง ธุรกิจขนส่งถ่านหิน
- ทำธุรกิจงานบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในถิ่นทุรกันดาร

อุปสรรคและโอกาสของการลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย

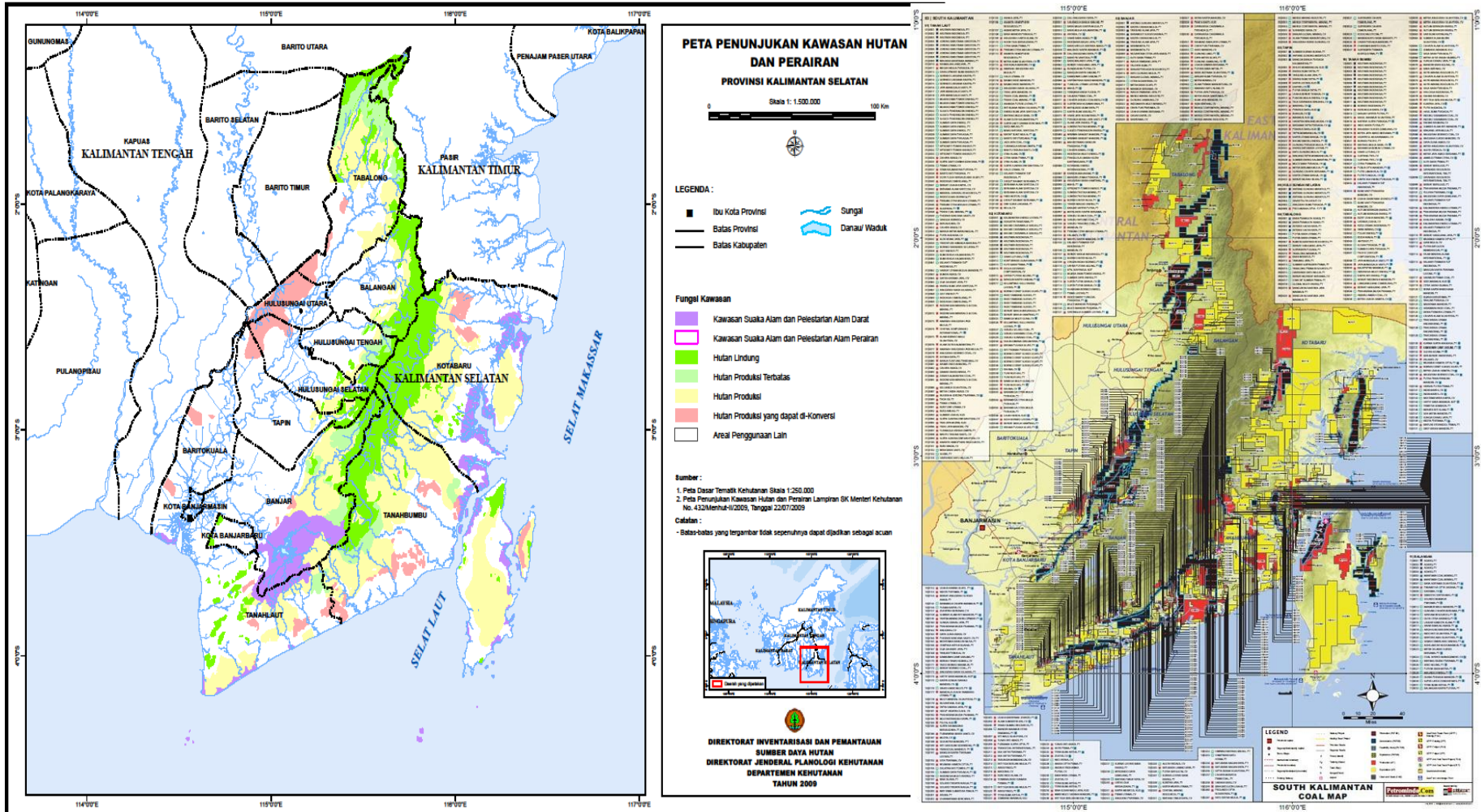
PROs

- เป็นประเทศมุสลิมสายกลาง สังคมเปิด
- ไม่มีอคติต่อคนไทย
- ทรัพยากรแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์มาก
- รัฐต้องการรายได้จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่
- ภาษา วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต
- การเดินทางจากประเทศไทยทำได้โดยสะดวก
- แรงงานทั้งที่มีและไม่มีทักษะหาได้ง่าย

CONs

- ความไม่เท่าเทียมในการกระจายรายได้และความเจริญสู่ท้องถิ่น
- ความขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน
- แนวความคิดในการทำธุรกิจของคนในท้องถิ่น
- การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
- ความขัดแย้งของกฎระเบียบ
- ต้นทุนค่าขนส่งและเงินเฟ้อสูงขึ้นมากภายหลังการยกเลิกการอุดหนุนราคาน้ำมัน

ปัญหาการทับซ้อนของประทานบัตรทำเหมือง

ประเด็นความเสี่ยงที่พึงระวังในการทำธุรกิจในประเทศ อินโดนีเซีย

- กฎระเบียบและข้อกำหนดใหม่ๆ จากหลายหน่วยงาน
- อำนาจของหน่วยงานปกครองในท้องถิ่นมีมาก
- ความขัดแย้งกันของกฎระเบียบที่บังคับใช้
- การสงวนทรัพยากรแร่เพื่อป้อนอุตสาหกรรมในประเทศ
- ห้ามส่งออกสินค้าบางประเภท ต้องการให้มีการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศ
- บริษัทต่างชาติต้องลดสัดส่วนการถือครองหุ้นให้หุ้นส่วนชาวอินโดนีเซีย
- ทำธุรกิจด้วยเงินสดเท่านั้น
- ผู้ร่วมลงทุนที่เป็นคนในท้องถิ่น เชื่อถือได้ และมีวิสัยทัศน์ทางธุรกิจ

If you fail to plan, you plan to fail

Terima kasih = ขอขอบคุณ

vasintangkaew@yahoo.com